

MÖHTƏŞƏM 20 il 2003-2023

Azərbaycan Respublikası Qafqaz bölgəsinin yeni və dayanıqlı təhlükəsizlik sistemini yaratmaqla bərabər, Avro-asiya məkanında etibarlı təhlükəsizlik mühitinin formallaşmasına əməli töhfələr verir, qlobal miqyasda təhlükəsizliklə bağlı təhdidlərin aradan qaldırılmasında öncülmövqə tutur və bu statusunu son dövrlərdə daha da möhkəmləndirir. Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan quruculuq strategiyasının bu sahədə də uğurla reallaşması respublikamızı regionun lider dövlətinə, qlobal miqyaslı nüfuz sahibinə çevirmişdir.

Azərbaycanın son iyirmi ildə qazandığı misilsiz nailiyyətlər, birmənalı olaraq, möhtərəm Prezident İlham Əliyevin müdərik siyasetinin, qətiyyətli, qüdrətli liderliyinin nəticəsi, bariz nümunəsidir. Cənab İlham Əliyev tarixin ən qüdrətli Azərbaycanının yaradıcısı olmaqla bərabər, həm də onun ən böyük Zəfərinin Müzəffər Komandanıdır. Bu günlərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin və konstitusiya quruluşunun tam təmin edilməsi isə dövlət başçısı kimi fəaliyyətinin 20-ci ildönümü tamam olan cənab İlham Əliyevin tarixi missiyasının ən parlaq məqamlarından oldu.

Xalqımıza böyük qürur bəxş edən son hadisələr Vətən Savaşında əldə olunan Zəfərdən sonra aparılan hərbi-siyasi proseslərin, yenə də məhz möhtərəm Prezidentimiz "Dəniz İşçisi" unvanı qazanmışdır.

zin "Dəmir yumruğ"unun qəti qələbəsidir. Cəmi 23 saat ərzində heyata keçirilən lokal məqyaslı antiterror tədbirləri nəticəsində qazanılan nəqliyyət tarixi Zəfərin il-dönmü ərəfəsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. 20 il öncə andiçmə mərasimində: "Azərbaycanın torpaqları işğaldan azad olunmalıdır, bir milyondan artıq qaçın və köçkün öz doğma yurdlarına qayitmalıdır, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Azərbaycan heç vaxt bu vəziyyətlə, torpaqlarının işgal altında qalması ilə barışmayacaqdır. Hami bilməlidir ki, sülh tərəfdarı olmağımıza baxmayaraq, müharibənin puç etdi, eyni zamanda Azərbaycanın təhlükəsizlik sisteminin, nəhayət ki, tam formalasmasına, davamlı təhdidlərin zərərsizləşdirilməsinə nail oldu. Beləliklə, həmdə Ulu Öndərin müqəddəs arzuları, vəsiyyətləri Müzəffər Komandanımızın rəhbərliyi ilə məhz "Heydər Əliyev İli"ndə gerçəyə çevrildi. Son beş əsrlik tariximizin ən böyük qəhrəmanlıq səhifəsinin məhz bu yubiley ilində tarixə yazılması həmdə Lider, Xalq, Ordu birliliyinin sarsılmazlığının, onun Dahi Öndərin işqılı ideallarına, arzularına sonsuz məhəbbətinin və sədaqətinin parlaq təzahürüdür.

yenidən başlanmamasını və bu məsələnin sülh yolu ilə həllini istəməyimizə baxmaya-raq, bizim səbrimiz də tükənməz deyildir. Azərbaycan öz doğma torpaqlarını, nəyin bahasına olursa-olsun, azad edəcəkdir", - deyərək səlahiyyətlərinin içrasını üzərinə götürən cənab İlham Əliyev, əslində, ali dövləti fəaliyyətinin elə ilk gündündən Vətən müharibəsinə başlamışdı. Sadəcə, bu savaş 2020-ci il sentyabrın 27-də həllədici hərbi fazaya qədəm qoydu və 17 illik hazırlıq Ermenistanın rəsmən təslim olması ilə uğurla vekunlaşdı.

Ötən dövrdə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin "Qisas", "Qətiyyətli cavab" və digər hərbi əməliyyatları, həmcinin bu il aprelin 23-də Laçın rayonunda, Azərbaycan-Ermənistən sərhədində sərhəd-buraxılış məntəqəsinin qurulması "Dəmir yumruğ"un gücünün, mövcudluğunun davamlılığını əyani göstərdi. Lokal miqyaslı anti-terror tədbirləri isə separatçı rejimin tam iflasını və ərazimizdə mövcud olan "boz zo-
...".

İşlədiyi fəaliyyəti ilə əməkdaşlığı
ləşdirərək, onun tamlığını reallaşdırıldı.

Xüsusi vurğulamaq istərdim ki, möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyev fəaliyyətinin hələ ilk dövrlərindən etibarən, Qarabağın işğalını milli təhlükəsizliyin əsas tehdidi kimi xarakterizə edərək, tarixi ərazi-lərimizin Ermənistən işğalından azad edilməsini öncül hədəf kimi müəyyənləşdirmişdi. O, bu taleyülü vəzifəni qüdrətli liderlik məharəti lə cəmi 44 günə gerçəkləşdirdi, 23 saat ərzində yekunlaşdırıldı.

na"nın birdəfəlik leğvini təmin etdi. Nəyi necə və nə vaxt etməyi hamidən yaxşı və dəqiq bilən cənab Prezident İlham Əliyevin yüksək peşəkarlıqla və qətiyyətlə həyata keçirdiyi strateji plana uyğun olaraq, Qarabağdakı proseslər saat hesabı ilə xeyrimizə deyişir. Bütün Qarabağda artıq Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Məhv edilən separatçı rejimin tör-töküntüləri tərk-silah olunur, "boz zona"nın minasızlaşdırılması və silahsızlaşdırılması prosesi uğurla həyata keçirilir, onların cinayət məsuliyyətinə cəlb edilən avantürist başçıları Bakı həbsxanalarında istintaqa ifadə verirlər. Bu ərazilərin də hər qarışı çox qısa zamanda Azərbaycanın yeni quruculuq ünvanlarına çevriləcək. Həmçinin millətçi ideoloqların, Tarixə nəzər salsaq, görərik ki, erməni millətçi ideoloqlarının və havadarlarının sünə yolla yaratdıqları "Qarabağ problemi" iki əsrden bəri Azərbaycan xalqının milli varlığına, onun malik olduğu tarixi ərazilərinə və dəyərlərinə əsas təhdid və təhlükə olub. Sovet hakimiyətinin ilk illərində isə Qarabağın böyük bir hissəsinə "muxtar vilayət" statusu verilməklə, faktiki olaraq, bu ərazi Azərbaycanın təhlükəsizliyinə əsas təhdid kimi formalasdırılmışdır. Yerli azərbaycanlı əhalinin mütəmadi olaraq sıxışdırılması, bölgənin sünə və məqsədöyənlü şəkildə erməniləşdirilməsi ilə paralel olaraq, "vilayət"in respublikanın mərkəzi hakimiyətinin təsirindən çıxarılması prosesi həyata keçirilmişdir.

separatçı rejimin girovluğundan xilas edilən və nəhayət, rahat, qorxusuz-ürküsüz, rıfah içərisində yaşamaq imkanı əldə edən erməni sakinlərinə Azərbaycan vətəndaşlığı almaq və reinteqrasiya prosesinə başlamaq üçün dövlətimiz tərəfindən tarixi fürsət verilmişdir.

Cənab Prezident İlham Əliyev uzun onilliklərin əsas problemini - 86,6 min kv. km-lıq torpaqlarımızda ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin və konstitusiya quruluşunun təminini bir həmlə ilə həll et-

Ərazinin hər vasitə ilə, mənəvi, siyasi, iqtisadi yönündə Ermənistana integrasiyasını nəzərdə tutan bu zərərli proses 50 il davam etmiş və qarşısı yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qətiyyətlə alınmışdır. Ümummilli Lider tərəfindən bölgədəki erməni şovinizminə, millətçi meyillərə qarşı kəskin mübarizə başlanmış, burada kök salmış şovinist ünsürlər, o cümlədən rəhbər heyətdə temsil olunan şəxsler administrativ postlardan kənarlaşdırılmış, Azərbaycanın mütləq siyasi-inzi-

The image shows a panoramic view of a coastal town. In the foreground, there's a rocky slope and a person's arm on the left. The town itself is built on a hillside, with numerous houses featuring traditional red-tiled roofs. Below the town, a body of water is visible, and further down the hillside, more buildings are scattered among green trees. The sky is clear and blue.

baş verən hadisələr bu prosesi də dayandırıldı, onun əsas ünsürü olan ictimai-siyasi sabitliyi darmadağın etdi.

Sovet İttifaqının süqutu ilə müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan milli təhlükəsizliyini təmin etməkdə aciz idi və ovaxtkı rəhbərlik yaranmış böhranı aradan qaldırmak üçün ciddi səylər göstərmirdi. Daxili və xarici təhdidlərlə üzləşən ölkəmizdə ictimai həyatın bütün sahələrində ciddi təlatümlər yaşanırdı. Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və konstitusiya quruluşu hədəfə çevrilmişdi və buna qarşı müqavimət yox dərəcəsinində idi. Təhlükəsizlik anlayışının bütün istiqamətləri - ictimai-siyasi sabitliyin və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının pozulması, demokratik təsisatlara qarşı təzyiqlər, dövlət strukturlarının dağıdılması, onların fəaliyyətinin pozulması, ölkədə idarəetmə sisteminin iflic olması, separatçılığın, etnik, dini və siyasi ekstremizmin güclənməsi, qanunsuz silahlı dəstələrin tüğyan etməsi kimi hallar Azərbaycan dövlətinin müqəddərətini sual altında qoymusdu.

fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, həmin o qanların bir-birini qarşılıqlı surətdə operativ məlumatlandırması, milli təhlükəsizliyin təminatı ilə əlaqədar fəaliyyətə nəzarət, beynəlxalq təhlükəsizlik sistemlərinin integrasiya və digər mühüm vəzifələr ha-yata keçirildi.

Vətən müharibəsi yalnız dünya hətarixina düşən və 5-ci nəsil yeni savaş modeli olmadı, həm də beynəlxalq təhlükəsizliyə təhdid yaradan total səbəblərə, təhdidlərə qarşı ən effektiv və sarsıcı zərbə vurmaqın mükəmməl örnəyini formalaşdırıldı. Çünkü Qarabağdakı nəzarətsiz ərazidə "boz zona"da qlobal təhlükəsizliyin əsası təhdidləri olan bütün cinayətkarlıq elementləri, o cümlədən, beynəlxalq terrorçuluq qeyri-qanuni miqrasiya, insan alveri, narkotik vasitələrin qaçaqmalçılığı və sairə mövcud idi.

Qarabağdakı hərbi xunta rejimi yalnız Azərbaycana qarşı deyildi, miqyasca Qazax qaz bölgəsini də aşan öz cinayətkar əməkləri ilə bütünlükle dünyaya təhdid yaradıdı. Beləliklə, tam əminliklə demək olar ki

Yüz minlərlə həmvətənimizin öz doğma yurd-yuvasından zorla çıxarılması, küləvi qətlər və qarətlər, ərazilərimizin kəndbəkənd, sonra isə rayonlar miqyasında itirilməsi, bir milyondan artıq insanın məcburi köçkünə çevrilməsi Azərbaycanın müstəqillik dövründəki milli təhlükəsizlik sisteminin hələ tam formallaşmadan iflas etməsinin agrılı göstəricisi idi.

Müstəqil Azərbaycanın milli təhlükəsizlik sisteminin yaranması prosesində Ulu Öndərin Qurtuluş missiyası sarsılmaz bünövrə, uğurlu başlanğıc rolü oynadı. Ümummilli Lider vətənini parçalanıb məhv olmaqdan, ölkəsini vətəndaş mühərbiyəsindən, dövlət çevrilişlərdən, düşmən təcavüzündən qorudu, müstəqilliyin təminatçısı oldu. O evni zamanda mükəmməl dır. Bəsinqə, tam əməkliyi demək olar ki Azərbaycan Respublikası Qarabağdakı canayetkar rejimi məhv etməklə qlobal təhlükəsizlik sisteminə çox mühüm töhfə verdi.

2020-ci ilin 10 noyabrında Ermənistana nın təslimçilik aktını imzalaması və bu ilin 20 sentyabrında antiterror tədbirlərinin uğurla başa çatması ilə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin hərbi təhlükəsizlik strategiyası başlıca hədəfinə çatdı və mühüm mərholəsini yekunlaşdırıldı. Yenidən reallıqlar Azərbaycanın hazırlı təhlükəsizlik mühitində və milli təhlükəsizlik siyasetinin müəyyən edilməsində əsas təməl olmuşdu. Azərbaycanın təcavüzə məruz qalan ölkədən qalib dövlətə çevriləməsildə artıq təhlükəsizlik konsepsiyasında da yeni vəzifələr, istiqamətlər, hədəflər müəyyənləşdirilir, onu müjasir dövrlərin çağırışlarına uyğunlaşdırılır.

natçısı oldu. O, eyni zamanda mukəmməl milli təhlükəsizlik strategiyasını yaradı, beləliklə, milli inkişaf və təhlükəsizlik siyasetinin konseptual əsasları hazırlanı, bu siyasetin məqsəd və vəzifələrinin sistemli şəkildə həyata keçirilməsinə başlanıldı.

Azərbaycanın milli təhlükəsizlik sistemi yeni dövrün çağırışlarına və təhdidlərinə adekvat olaraq təkmilləşdirmək, yeni prinsiplərlə müasir elmi-texniki inkişaf səviyyəsinə uyğunlaşdırmaq isə Prezidentin əmək ilən. Qısa müddədən fərdiyyət lir, onu müasir dövrun çağırışlarına uyğun təkmilləşdirməyi zəruri edir.

Cənab Prezident indi yalnız ölkəmizi deyil, ümumilikdə Qafqazın yeni təhlükəsizlik sistemini və bu sistemin tərkib hissəsi kimi yeni geosiyasi, geoiqtisadi xəritəsi ni formalasdırır. Əsrlər boyu çoxsaylı münaqışların, etnik cəxnaşmaların, dini təfriqlərin, separatçılıq savaşlarının hədə olan Qafqaz bölgəsi indi sülhə, etibarlı təhlükəsizlik mühitində qovuşur. Bu proses hələnin əmək ilən. Qısa müddədən fərdiyyət

Qürurverici reallıqlardan biri də odur ki, cənab İlham Əliyevin həm Azərbaycanda, həm də beynəlxalq platformada real statusu Prezidentlik vəzifəsindən dəfələrlə üstün qəbul edilir. Onun daşıdığı missiyanın qlobal miqyası, ümumiyyətlə, hansısa vəzifəylə əlaqələndirilmir. Prezidentin dövlətimizə və xalqımıza, eləcə də dünyada sülhün təmin olunmasına verdiyi töhfələr, baxş etdiyi tarixi nailiyyətlər, zəfərlər asrlar boyu yaşayacaq və Azərbaycanın əbədi intibahının mükəmməl təməli olacaqdır.

Bütün tarixi şəxsiyyətlər kimi, cənab İlham Əliyev də məhz tarix yaradan, tarixdə əbədi yaşayacaq, Azərbaycana Zəfər bəxş etmiş möhtəşəm Liderdir!

Ramil USUBOV,
*Azərbaycan Respublikasının
Təhlükəsizlik Şurasının katibi,*
...
...
...